

DISPUTATIO TERTIA
DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS

CAPUT PRIMUM

DE NATURA, INSTITUTIONE, NECESSITATE,
MATERIA ET FORMA

557. Q. 1. *Quid est Confirmatio?*

R. *Confirmationis nomine secundum Novæ Legis Sacramentum solet appellari; quia baptizatos in accepta gratia obfirmat, et vires ac robur animo suppeditat, ut fidem intrepide profiteantur. Appellatur per antonomasiam: Impositio manuum, signaculum spirituale et dominicum, signaculum vitæ æternæ, Sacramentum Chrismatis, Chrisma salutis, Chrisma sanctum (a græco, chriô, ungere): unde dicitur quoque Confirmatio Sacramentum unctionis.*

Definitur autem: *Sacramentum novæ Legis a Christo institutum, quo per manuum impositionem et sacri Chrismatis in fronte unctionem, sub præscripta forma, baptizatis Spiritus sanctus datur, tam ad firmiter credendum, quam ad fidem ipsam constanter fortiterque propugnandam. Dicitur: 1. Sacramentum novæ Legis: sic Confirmatio convenit cum Sacramentis ceteris; 2. quo per manuum impositionem, et sacri Chrismatis in fronte unctionem sub præscripta forma: sic habetur materia et forma; 3. Baptizatis, sic indicatur subiectum Confirmationis solos esse Christianos, non infideles, neque catechumenos; 4. Spiritus sanctus datur; etiam in Baptismo infunditur S. Spiritus ad animæ regenerationem: sed baptizati sunt adhuc parvuli in Christo, solidioris escæ incapaces; ideoque parum idonei ad agonem hujus vitæ. At in Confirmatione plena fit donorum sancti Spiritus communicatio, unde anima fortis evadit ac strenua; 5. datur tam ad*

firmiter, etc.; quæ porro verba finem peculiarem Confirmationis exponunt¹.

Definitum est in Tridentino contra Lutheranos et Calvinistas (qui omnium fere primi hoc negarunt; inter quos eminet Dallæus et Basnagius) Confirmationem verum esse Sacramentum a Baptismo distinctum: *Si quis dixerit Confirmationem Baptizatorum otiosam cæremoniam esse, et non potius verum et proprium Sacramentum, anathema sit².* Præverant plurima alia Concilia uti Eliberitanum anno 305; Arelatense II, an. 445, vel 451: Aurelianense I, an. 511; Hispalense II, Toletanum IV, Lugdunense II, Florentinum in decreto ad Armenos, etc. Et clare evincitur ex Scriptura, ubi legimus: *Cum audissent Apostoli, qui erant Hierosolymis, quod recepisset Samaria Verbum Dei, miserunt ad eos Petrum et Joannem: qui cum venissent, oraverunt pro ipsis, ut acciperent Spiritum sanctum; nondum enim in quemquam illorum venerat, sed baptizati tantum erant in nomine Domini Jesu. Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum sanctum³.*

Constat quoque ex PP.: D. Hieronymus ait: *An nescis Ecclesiarum hunc esse morem, ut baptizatis postea manus imponantur et ita invocetur Spiritus sanctus? exigis ubi scriptum sit? in Actibus Apostolorum⁴.* Et D. Augustinus: *Sacramentum Chrismatis... in genere visibilium signaculorum sacrosanctum est, sicut ipse Baptismus⁵.* Idem docent Cyprianus⁶, Chrysostomus⁷, Cyrillus⁸ et alii. Accedit perpetuus et universalis omnium Ecclesiarum orientalium, etsi a se invicem sint in pluribus discrepantes, consensus, uti ostendit Renaudotius.

Tandem ratio theologica firmat; nam ad constituendum strictum Sacramentum novæ Legis requiritur signum sensibile, gratiæ divinæ collatio, et divina institutio. Atqui hæc

¹ V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 161. — Martinet, *Inst. Theol.*, t. IV.

² Sess. VII, *De Conf.*, can. I.

³ Act. VIII. — ⁴ *Dial. contra Luciferianos.*

⁵ Lit. cont. Petil., l. II, c. cv. — V. Klee, *Histoire des dogmes*, t. II. — Ferraris, vº *Confirmatio*.

⁶ Ep. LXXII et LXXIII. — ⁷ Hom. XVIII in Act. Apost. — ⁸ *Catech.* XXI.

tria hic habentur : 1. signum sensibile in manuum impositione : *Imponebant manus super illos*; 2. gratiæ divinæ collatio ex illo : *Et accipiebant Spiritum sanctum*; 3. divina institutio; cum ritus externus a sola Dei institutione possit habere vim gratiæ conferendæ. — Patres autem passim vocant Confirmationem *perfectionem* Baptismi, non ratione Sacramenti, sed ratione effectus, quatenus homo utroque Sacramento munitus plene sanctificatus est; cum non tantum natus habeatur spiritualiter, sed et roboratus¹.

558. Christus non instituit Confirmationem *eam exhibendo*, ait Angelicus, *sed eam promittendo* : siquidem nonnisi post Ascensionem plenitudo Spiritus sancti descendit². Putant alii eam institutam fuisse, cum Salvator parvulis manum imposuit; alii dum recubuit cum Apostolis in ultima cœna³. Est tamen probabilius ipsam fuisse institutam eo temporis intervallo, quo a mortuis redivivus per dies quadraginta cum Apostolis suis commoratus est *loquens de Regno Dei*⁴. Et sane existimandum est eo tempore ipsum instituisse hoc Sacramentum, quo Apostolis suis promisit gratiam supervenientis Spiritus sancti; quo plenam iis in mysticum Ecclesiæ corpus contulit potestatem; quo plura alia revelavit mysteria; quo magis Apostoli indigebant ad se roborandum contra fremitum gentium ac impios judæorum conatus. Et hoc maxime, si aliud tempus assignari nequeat ratione satis congrua : *Iis diebus*, ait Leo Magnus, *magna confirmata sunt Sacramenta, magna revelata mysteria*⁵.

Dices : *In manuum impositione per Apostolos facta, Spiritus S. qui dabatur, non erat interior gratia sanctificans. sed exterior collatio donorum, scilicet linguarum, prophetiæ, etc., seu gratiæ gratis datæ, ut ex Scriptura passim constat; ergo illa manuum impositio non habet rationem veri Sacramenti. Ergo, etc.*

R. In impositione manuum Apostolorum, seu in Confirmatione, duo sunt effectus distinguendi : unus principalis, ordinarius et permanens scilicet illa specialis gratia qua fideles ad profitendam fidem roborantur. Alter accidentalis, extraordinarius et temporaneus qui in gra-

¹ S. Cyprianus, *Epist. lxxii.* — ² 3 p., q. 27, a. 1.

³ Id probant ex quadam Epistola S. Fabiani Pontificis ad Orientales; quæ tamen Epistola ab eruditis apocrypha habetur. Huic sententiæ videtur conformis singularis plane revelatio Emerich, ut ex libro *La dolorosa passione di N. S. G. C. secondo la contemplazione di Anna Caterina Emerich Agostin. a Dimen, morta in odore di santità*, 9 febr. 1824.

⁴ Act. 1.

⁵ Serm. *De Ascens. Domini.*

tiis gratis datis consistebat : qui secundarius effectus conveniens erat pro statu et conditione nascentis Ecclesiæ, ut per miracula facilius dilataretur. Unde sicut cum arbusta plantamus, tamdiu aquam infundimus, quamdiu radices egerint, ac postea omnis irrigatio cessat; ita miracula perpetrata sunt quamdiu fides nondum tenaces radices jecerat, at fide radicata, miracula cessarunt. Sed cessante effectu secundario, non cessavit primus, ut docet Augustinus¹. Imo neque primis temporibus non semper cum gratia Sacramenti dabantur aliæ gratiæ extraordinariæ, ut patet ex illo Apostoli : *Numquid omnes prophetæ; numquid omnes gratiam habent curationum, numquid omnes linguis loquuntur, etc.*²?

559. Q. 2. *An Sacramentum Confirmationis sit necessarium?*

R. Confirmatio non est necessaria necessitate medi; certum est enim salutem nos posse consequi etiam sine illa, cum scriptum sit : *Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit*³. Id patet etiam ex constanti romanæ Ecclesiæ praxi, quæ infantes statim a Baptismo non solet confirmare : quod non ageret, si hoc Sacramentum existimaret necessarium necessitate medi.

560. Sed quæstio magna est, si sermo sit de necessitate præcepti. Alii obligationem per se gravem tuentur tum ex præcepto naturali; quia grave detrimentum sibi infert qui negligit ad tentationes superandas se tali robore munire ad hoc instituto; tum ex præcepto positivo tam ecclesiastico quod habetur in jure Canonico⁴ : tam divino; nam Christus præcepit Apostolis, *ut expectarent promissionem Patris*, nempe Spiritum sanctum, cujus donum in Confirmatione tribuitur⁵. Alii quibus adhæret S. Thomas (quidquid aliqui dicant) levem obligationem tantummodo esse affirmant per se, quam volunt fieri posse gravem solum per accidens, v. g., ad scandalum, vel periculum grave declinandum; quia ad superandas tentationes sunt alia plura remedia. Hæc tamen sententia hodie non videtur satis probabilis, postquam Benedictus XIV Bulla *Etsi pastoralis*, declarato, quod omnes

¹ *De Baptismo*, l. III, c. xvi.

² I Corinth. vii. — ³ Mar. xvi. — ⁴ C. *Omnes* 1, d. 5, de cons.

⁵ Act. 1. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 181.

Confirmationem suscipientes a Presbyteris Græcis invalide confirmantur, hæc ait de illis: *Monendi sunt ab Ordinariis locorum eos gravis peccati reatu teneri, si (cum possint) ad Confirmationem accedere renuunt et negligunt*¹.

561. Q. 3. *Quænam est materia remota et proxima Confirmationis?*

R. Ad 1: Materia remota Confirmationis est Chrisma confectum ex oleo olivarum et balsamo, benedictum ab Episcopo.

1. Ad *oleum* quod pertinet, dicimus illud necessarium esse de necessitate Sacramenti²; et quidem de olivis expressum, ut docet Angelicus³. Et merito; quia hoc oleum cum sit ex natura sua pingue et diffluens, melius inservit ad significandam gratiam Spiritus sancti, quæ, uncto capite, in confirmatos effunditur. Aliunde cum simpliciter dicitur *oleum*, semper intelligitur oleum olivarum.

2. *Balsamum* quod sit de necessitate præcepti, a nemine potest negari. Sed utrum sit etiam de necessitate Sacramenti; negant probabiliter Continuator Tournely, Juveninius et alii; attamen sententia communior et probabilior affirmat cum S. Thoma ac Catechismo R. Sic enim Confirmationis efficacia ac robor optime significatur, quia balsamum et bonum Christi odorem et immunitatem a vitiorum corruptela designat. Hinc Innocentius III Sacramentum hoc *Chrismationem* appellat: et Eugenius IV ad Armenos expresse docet materiam Confirmationis esse Chrisma confectum ex oleo et balsamo⁴.

3. Chrisma *benedicendum* esse de necessitate Sacramenti constans traditio probat. Tertullianus habet: *Egressi de la-*

¹ Sunt adhuc tamen qui tenent ea verba Benedicti XIV non concludere pro omnibus; quia (inquiunt) hic Pontifex tantum loquitur de invalide confirmatis a Presbyteris Græcis, qui renuunt ad Confirmationem de novo accedere, quasi habeant validam primam: unde hic habetur ratio peculiaris. Attamen non recederem a prima sententia.

² Ex c. ult. de Sac. Unct.; et ex Decreto ad Armenos.

³ 5 p., q. 78, a. 2. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 162.

⁴ Quia tamen hæc sententia, ipso fatente Benedicto XIV, non est omnino certa: ideo in necessitate erit sub conditione conferenda Confirmatio etiam solo oleo confecta. Aiunt enim contrarii primis sæculis nullam fieri balsami mentionem; quod tamen Bellarminus negat; refert enim S. Clementem mentionem fecisse *fragrantiz odoris chrismatis*.

*vacro perungimur benedicta unctione*¹; et Cyprianus ait *oleum in altari sanctificari*². Etiam Nicænum I consecrationem Chrismatis meminit. — Est autem ab episcopo benedictum uti a proprio ministro. An autem episcopalis benedictio sit non tantum de necessitate præcepti, sed etiam de necessitate Sacramenti, affirmant communius cum Angelico; in decreto enim Eugenii IV materia Confirmationis dicitur *Chrisma ab Episcopo benedictum*. Hæc sententia uti tutior tenenda est; quamvis quæ docet benedici posse etiam a simplici Sacerdote de Papæ licentia, sit speculative probabilis. Sicut enim Papa potest committere chrismandi facultatem simplici Sacerdoti; ita videtur posse quoque eidem committere ipsius Chrismatis benedictionem³.

R. Ad 2: Circa materiam proximam Confirmationis plures sententiæ: sed tres sunt principales. Prima cum Aureolo, Sambovio, Sirmondo et aliis paucis docet materiam proximam, essentialem et unicam esse illam manuum impositionem, quæ habetur in Pontificali, cum Episcopus in principio sacri ritus extendit manus suas ad confirmandos inquit: *Omnipotens, sempiternus Deus*, etc. Uctionem autem, quæ fit postea, dicit esse cæremoniam pure accidentalem, institutam ab Ecclesia. Hæc opinio habetur ut improbabilis: sane Episcopi communiter non dubitant confirmare eos, qui postquam primus ille ritus est completus, accedunt: quæ agendi ratio, ut innuit Benedictus XIV, cum communiter recepta sit et passim servetur, nemine contradicente, manifeste docet illam manuum impositionem non esse necessariam⁴.

Secunda cum Merbesio, Juveninio, Concina, Gotti, Duhamel, etc., dicit materiam proximam essentialem tam ab im-

¹ De Baptismo, c. vii. — ² Epist. lxx.

³ Hic notandum: 1. Chrisma ex præcepto gravi Ecclesiæ feria V in Cæna Domini benedictum esse. In qua quidem benedictione adhibentur preces ad Deum: *Omnis enim creatura ex Apostolo sanctificatur per verbum Dei et orationem*. Signum crucis; nam crux ex Leone M. *fons est omnium benedictionum*. Salutatio Chrismatis, quæ nempe ad Christum directa est per Chrisma repræsentatum; 2. sub gravi prohibitum esse uti Chrismate anni elapsi. In hac re Papa solus dispensat, ut docet Benedictus XIV Constitutione *Cum ad 1744*.

⁴ De Syn., l. XIII, c. xix. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 163.

positione manuum componi quæ fit in principio, quam ab unctione quæ deinde adhibetur.

Tertia demum sententia quam sequimur cum Berti, Estio, Gonet, Salmanticensibus, Scoto, Sylvio, Soto, Suarez, Vitasse, Orsi, Tournely, Erouen, Perrone, etc., materiam adæquatam totalem, et necessariam omnino collocat in Chrismatis unctione, quam agit Episcopus in fronte confirmandi, et in simultanea illa manus impositione super chrismandum, quando dicit: *Signo te signo crucis, et confirmo te Chrismate salutis*, etc.: quæ proinde manus impositio ab unctione est indistincta. Hæc sententia est communis vel fere communis, et Bellarminus eam appellat certissimam: et a nobis etiam tenetur uti talis; tum propter auctoritatem SS. Angelici, Bonaventuræ et Antonini: tum propter sapientissimum illud Augustini: *Quod universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, Apostolica auctoritate traditum rectissime creditur*. Ex historia autem patet illam Chrismatis unctionem fuisse semper adhibitam in Ecclesia tam Latina quam Græca: quod non ita fuit de illa prima manuum impositione¹. Confirmatur ex Catechismo R.; ex decreto Eugenii IV ad Armenos: tandem ex Epistola Encyclica Benedicti XIV *Ex quo primum* data ad Archiepiscopos et Episcopos ritus græci 1756, ubi de sola unctione Chrismatis manu Episcopi peracta fit mentio, tanquam de materia totali adæquata. Ex quibus omnibus Sylvius deducit id esse de fide tenendum².

Unctio autem juxta communem sententiam de necessitate Sacramenti fieri debet in fronte. Patet tum ex praxi Ecclesiæ; tum ex Sacramen-

¹ Quamvis in Scripturis non fiat expressa mentio unctionis; ex traditione tamen constanti probatur Confirmationem ita semper collatam fuisse, nempe per unctionem cum simultanea manus impositione. — V. *Dissertatio* S. Alphonsi, *Op. Mor.*, l. VI, n. 164. — Item *Dissertatio historico-theologica de Chrismate confirmatorio*, card. Orsi.

² Mirum esse non debet (prout scite observat Bellarminus), si Patres doceant nunc per unctionem, nunc per impositionem conferri hoc sacramentum (et modo per utramque); cum enim utraque compleatur eodem tempore, nominando unam et alteram innuebant. Ita D. Thomas, 3 p., q. 72, a. 2, tradit chrisma esse convenientem materiam; et Lect. 1 in c. vi ad Hebræos memorat impositionem illam quæ unctionem comitatur.

tario Gregorii Magni; tum ex decreto Eugenii IV. Imo de essentia Sacramenti ex communi sententia in modum crucis facienda est; alioquin verba formæ non verificarentur: et advertere debet Episcopus, ne Chrisma in pollice deficiat. — Quod autem fieri possit ab Episcopo etiam penicillo vel alio instrumento, nos merito negamus; tunc enim deesset immediata impositio manus quæ requiritur¹.

562. Q. 4. *Quænam est forma Confirmationis?*

R. Sicut sunt diversæ opiniones circa materiam proximam Confirmationis; ita et circa formam. Nos, aliis prætermisissis, uti communem tenemus quæ docet, sicut materia adæquata, totalis et proxima est unctio Chrismatis facta per manum Episcopi in fronte confirmandi; ita totalem et adæquatam formam consistere in verbis istis, quæ ab Episcopo latino proferuntur actu, quo dictam unctionem operatur: *Signo te signo crucis, et confirmo te Chrismate salutis, in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti*. Sic tradit Angelicus, et Catechismus Romanus. Sic definit Eugenius IV in Decreto ad Armenos inquires: *Forma autem est, signo te signo crucis, etc.* — Ad essentiam pertinent verba *signo* vel *confirmo* (si diceretur *corroboro*, mutatio est accidentalit); expressio *Trinitatis* (quæ a Græcis invocatur prius); illud *te*; item *signo crucis* vel *chrismate salutis*. D. Thomas cum communi².

Forma vero Græcorum est: *Signaculum doni Spiritus sancti*: ubi juxta illius linguæ genus subintelligitur *ecce vel datur tibi*. Quæ forma utique valida est, uti declaravit Urbanus VIII.

¹ Si Episcopus habeat infirmum pollicem manus dexteræ, licite poterit unctiones peragere alio digito; sed peccaret (graviter quidem juxta quosdam, venialiter autem juxta alios) si sine causa ita perageret: cum sit contra præscriptum.

² V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 168.

CAPUT SECUNDUM
DE MINISTRO, SUBJECTO, EFFECTIBUS
ET CÆREMONIIS

563. Q. 1. *Quisnam est minister ordinarius Confirmationis?*

R. Minister ordinarius Confirmationis, qui nempe vi ordinationis suæ completam potestatem accipit, est solus Episcopus. Est de fide contra Photium, Græcos hodiernos, Valdenses, Wiclephitas et Hussitas: sic enim ait Tridentinum: *Si quis dixerit sanctæ Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum; sed quemvis simplicem Sacerdotem, anathema sit*¹. Id eruitur ex Actis Apostolorum, ubi semper leguntur confirmasse Episcopi. Id firmat Patrum auctoritas: *Per manus impositionem Episcopi*, ait Cyprianus, *datur unicuique credenti Spiritus sanctus*². Et Cornelius papa de Novatiano scribebat: *Neque ab Episcopo consignatus est*³. Et semper una fuit Ecclesiæ tum orientalis tum occidentalis praxis. — Id suadet tandem ratio; nam milites designare non est omnium, sed Ducum. Atqui per Confirmationem Christiani designantur milites Christi; ergo hoc ordinarie non nisi Ecclesiæ Præsulum esse debet, id est Episcoporum.

564. *Quisnam (quæres) est minister extraordinarius Confirmationis?* Certum est contra Estium, Lermnier aliosque simplicem Sacerdotem *ex speciali summi Pontificis delegatione* valide et licite posse confirmare. Constat ex decreto ad Armenos; eruitur ex Tridentino, quod dicens Episcopum esse *ordinarium* Ministrum, supponit alium existere *extraordinarium*. Firmatur ex praxi et auctoritate Gregorii M., Nicolai IV, Urbani V, Sixti V, qui hanc dederunt delegationem. Etiam Benedictus XIV Bulla *Eo quamvis* indulsit, ut Coptis Sacerdotes missionarii in necessitate Confirmationem darent. Unde dicendum est, Sacerdotes per ordinationem incomplete

¹ Sess. VII, de Conf., can. VII. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 170.

² Ad calc. Oper. — ³ Ep. ad Fabium.

et inchoative potestatem hanc accipere, quæ completa fit ac perficitur per Ecclesiæ delegationem.

Diximus *ex speciali summi Pontificis delegatione*, adeo ut jure saltem novo ecclesiastico nulla sit Confirmatio, si Sacerdos ab Episcopo delegetur; id enim suprema Sedes sibi reservat (S).

565. Q. 2. *Quodnam est subjectum Confirmationis?*

R. Subjectum sunt omnes et soli baptizati, nondum confirmati. *Omnes*, quia nemo est, qui adversus Christianorum hostes et naturæ imbecillitatem non debeat Spiritus sancti fortitudine roborari. *Soli*, quia Baptismus est janua omnium Sacramentorum; nemo sane in Ecclesia potest adolescere ac roborari, nisi prius in ipsam intraverit. *Nondum confirmati*: sic indicatur Sacramentum hoc non iterari.

Etiam perpetuo amentes (ideo magis, si quem habuerint aliquando rationis usum) esse possunt subjectum Confirmationis. Licet enim nunquam videantur spiritualiter pugnaturi; id tamen per accidens contingit. Et fieri aliunde potest, ut aliquo saltem perfruantur lucido intervallo, quo eis tam magnum robur prosit ad salutem æternam.

Infirmis autem et moribundis *hoc Sacramentum dandum est ut in resurrectione perfecti appareant*¹. Præterea nonne ab ipsis æque, imo fortius cum hoste pugnandum?

Quoad infantes vero, ipsi valide suscipiunt hoc Sacramentum, quacumque ætate: sic fuit usus in Ecclesia latina usque ad sæculum XIII (et etiam nunc in græca Ecclesia usus est, ut Confirmatio infantibus ministretur immediate post Baptismum). Verum hodie apud nos, deficiente alia causa, v. g., periculo mortis vel longa absentia Episcopi, *maxime convenit Sacramentum iis differre usque ad annum septimum*, ait Catechismus R.: et idem legitur in Pontificali. Sane tunc rationis usum assecuti Sacramentum uberiori fructu certe suscipient. Et hoc præcipit Benedictus XIV Constitutione *Eo quamvis*, ubi ait consultissime cautum esse, ut in ea solum

¹ S. Thomas, 5 p., q. 67, a. 12. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 176. At complures probabiliter excusant Episcopos qui se non conferunt ad infirmos confirmandos, ab omni peccato, ob incommodum eisdem proventurum, et praxim communem.

ætate conferatur hoc sacramentum, in qua fideles intelligerent tantum inter se differre Baptismum et Confirmationem, quantum in naturali vita distat generatio ab incremento.

566. Q. 3. Quænam dispositiones requiruntur in confirmando?

R. Ut valide suscipiatur Confirmatio, in infantibus sufficit Baptisma. In adultis vero requiritur insuper intentio; qui tamen ut etiam fructuose eam suscipiant, debent esse in gratia, cum sit Sacramentum vivorum. Verum probabilius Pœnitentiæ Sacramentum videtur tantum de consilio etiam pro iis, qui sibi mortalis conscii sunt modo contritionem eliciant; nam Pontificale romanum habet: *Adulti deberent prius peccata confiteri, et postea confirmari; vel saltem de mortalibus, si in ea inciderint, conterantur.* — Ait tamen Angelicus: *Si aliquis adultus in peccato existens, cujus conscientiam non habet, vel si etiam non perfecte contritus accedat, dummodo non fictus accedat* (putans nempe bona fide se contritionem perfectam habere, cum tamen non habeat) *per gratiam collatam in hoc Sacramento consequitur remissionem peccatorum.*

Curandum insuper: 1. ut quantum ætas tulerit, confirmandus rudimenta fidei, orationem Dominicam, Symbolum Apostolicum, et Sacramenti suscipiendi naturam edoctus sit. Benedictus XIV Constit. *Etsi* eos prohibet, qui parum sunt instructi in doctrina christiana; 2. ut jejunos (jejunio naturali) accedat, si adultus mane confirmetur, quod laudat Catechismus R. Item ut orationi vacet Apostolorum exemplo, qui erant perseverantes unanimiter in oratione et jejunio¹. Et monendus etiam, ut cum vestitu decenti, fronte non sordibus conspersa, nec capillis obtecta confirmandus accedat. Id enim ad Sacramenti reverentiam pertinet.

567. Q. 4. Quinam Confirmationis effectus?

R. Confirmatio hos habet effectus: 1. confert gratiæ sanctificantis augmentum; cum enim Confirmatio sit Sacramentum vivorum, primam gratiam jam supponit in subjecto,

¹ Synodus Novariensis præcipit, ut per triduum in Benedictione Sanctissimi Litanæ M. V. et *Veni Creator* decantetur ad divinam gratiam efflagitandam. — V. Benedictus XIV, *Notificat.* vi.

ideo ex se confert secundam gratiam, seu gratiæ augmentum. Diximus *ex se*; per accidens enim ex doctrina Angelici potest etiam aliquando primam gratiam producere¹.

2. Confert gratiam Sacramentalem, seu propriam hujus Sacramenti: et est speciale robur ad fortiter pro fide præliandum. *Per Confirmationem*, ait Eugenius IV in Decreto ad Armenos, *augemur in gratia et roboramur in fide: et S. Hilarius Arelatensis Confirmationem vocat gratiam augmenti simul et roboris*²: unde si Eucharistia confirmat cor hominis nutriendo. Confirmatio illud roborando confirmat. — Huic autem gratiæ comites sunt septem dona Spiritus sancti: *In hoc Sacramento*, ait D. Thomas, *datur Spiritus sanctus ad robur, sicut Apostolis datus est in die Pentecostes*; et Tertullianus dicit, quod Ecclesia per Confirmationem nos *Spiritu sancto vestit*³. Sunt autem hæc dona ex Angelico, *perfectiones hominis, quibus disponitur ut bene sequatur instinctum Spiritus sancti*⁴.

3. Imprimit characterem ex dictis de Sacramentis in genere. Et cognationem spiritualem inducit ex dicendis de Matrimonio.

568. Q. 5. Quænam sunt cæremoniæ Confirmationis?

R. Plures sunt Confirmationis cæremoniæ; aliæ, quæ ipsam antecedunt; aliæ, quæ ipsam comitantur; aliæ, quæ ipsam subsequuntur.

Præcipua quæ antecedit, est patrini designatio, quæ merito fit; qui enim pugnare debet, de modo certaminis instruendus est. Hujus mentio habetur in Sacramentario Gregorii Magni. Porro patrinus penes nos manum dexteram imponit super dexterum humerum ipsius confirmandi: et id sufficere respondit S. R. C. 20 sept. anno 1749.

Statim alapa comitatur, quæ leviter infligitur in maxilla confirmati; tum ut Confirmationis recordetur; tum maxime ex Catechismo R. ut intelligat se paratum esse debere ad omnia fortiter toleranda pro Christo. Postea statim abstergitur frons confirmati gossypio comburendo⁵.

¹ 3 p., q. 72, a. 7. Vide *de Sacram. in genere* ubi de gratia.

² Homil. in Pent. — ³ *De præscr.* — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 169.

⁴ 1, 2, q. 68. — Vid. de donis Spiritus sancti, Gousset, *Théol.* n. 139. — Gonet, *De Spiritus sancti divinitate.* — Nat. Alexander, *De Confirm.*, etc. — Saint-Jure, *L'Homme spirituel.* — Martinet, *Instit. Théol.*, de Confirmatione, l. II, a. 8, § 1.

⁵ Alicubi ex Pontificati frons Confirmati linea vitta signo crucis notata

Postremo Confirmationem subsequitur communis benedictio, quæ confirmatis omnibus simul ab Episcopo datur in fine. Quæ quidem cum sit simplex cæremonia ex communi Doctorum, probabiliter ait Tamburini quod non videtur obligare facta admonitio, ne ante illam ab Ecclesia discedatur. Imo Layman et Palaus docent illam monitionem esse omittendam, si magnus sit populi concursus, ut aliis fiat locus, ac pluribus quoad pueros præsertim inconvenientibus occurratur, qui diu in templo sistere nequeunt⁴.

569. Q. 6. *Quid ex Synodo Novariensi circa Confirmationem?*

R. Ex Synodo Novariensi quoad Confirmationem præcipue debet curare Parochus: ut 1. suos instruat de hujus Sacramenti efficacia ac suscipiendi modo; — 2. in illius administratione seorsim mares a fœminis collocet, ac templi fores custodiat. Item Episcopum præsentem moneat, si qui forte sit gravi morbo correptus nondum confirmatus, licet puer ne sine tali maximo subsidio decedat; — 3. ipse solus suorum schedas conficiat; ac postea colligat et confirmatorum nomina in suo libro adnotet cum omnibus suis circumstantiis: tum ad cognoscendam cognationem, tum propter Ordines fortasse a confirmatis suscipiendos, tum ut subveniatur dubitanti de suscepta Confirmatione; — 4. si adsint confirmandi ex aliena Parocia, eorum elenchum et schedularum exempla mittat postea ad illorum Parochum (pag. 85, 283 et seqq.).

570. *Monitum*: Curet Parochus instruere jam confirmatos, ut bene utantur gratia qua donati sunt; sicut enim non sufficit militi, ut arma arripiat, sed iis etiam strenue uti debet ad hostes debellandos; ita pariter non sufficit christiano, ut per Confirmationem gratiam roborantem seu spiritualem armaturam obtinuerit, nisi hac utatur ad spirituales suos hostes profligandos. Quale opprobrium pro christiano milite si superne roboratus cuivis tentationi succumbat, viliter arma cedens²!

obligatur, eaque plures pro consuetudine aut pauciores dies gestanda est.

— Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 186.

¹ V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 188. — Abrate, *Lo spirito del Parroco*.

² V. Contenson, l. II, p. I, dist. iv, c. 1, *Reflexio ultima*.

DISPUTATIO QUARTA

DE EUCHARISTIA

571. Q. *Quid est Eucharistia?*

R. *Eucharistia* quæ græce sonat *bonam gratiam, gratiarum actionem*, dicitur Sacramentum Corporis Christi, tum quia Christus illud instituit *gratias agens*¹; tum quia per illud possumus dignas pro acceptis beneficiis gratias Deo rependere; tum quia in eo Christum recipimus omnium gratiarum fontem.

Dupliciter Eucharistia consideratur: vel respective ad homines, quos sanctificat, sub qua ratione est Sacramentum; vel respective ad Deum, quem colit et placat, sub qua ratione est Sacrificium. *Differunt autem plurimum inter se hæ duæ rationes*, ait Catechismus R., *Sacramentum enim consecratione perficitur; omnis vero Sacrificii vis in eo est, ut offeratur: quare sacra Eucharistia dum in pyxide continetur vel ad ægrotum defertur, Sacramenti, non Sacrificii rationem habet.*

572. Eucharistia: — 1. sumpta pro sacrificio simul et Sacramento dicitur *eulogia*, id est benedictio juxta illud: *Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio Sanguinis Christi est*²? *Pascha* juxta illud: *Pascha nostrum immolatus est Christus*³. *Synaxis*, id est collectio, quia multi convenire solent fideles, ut intersint sacrificio et participes fiant Corporis Domini; — 2. sumpta pro sacrificio tantum dicitur *Missa*; quia, sacrificio peracto, in pace dimittitur populus. *Sacrificium panis et vini, altaris oblatio*, etc.; — 3. sumpta pro Sacramento tantum dicitur *cæna Dominica, Communio*; vel simpliciter *Sanctissimum Sacramentum* ob ejus excellentiam; vel *agapa*, id est dilectio, quia est summæ Dei erga nos dilectionis argumentum,

¹ I Cor. xi. — ² I Cor. x. — ³ I Cor. v.